

Редакція:

Проект

вноситься народними депутатами України С. П. Мельничуком (посв. N 189)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про добровільну пожежну охорону

Цей Закон визначає правові та організаційні засади створення, реєстрації, діяльності та припинення діяльності громадських об'єднань, що здійснюють функції добровільної пожежної охорони, виконання нею завдань щодо запобігання виникненню пожеж, організації їх гасіння, ліквідації інших надзвичайних ситуацій, права та обов'язки добровільних пожежних, їх соціальний захист.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Предмет регулювання та сфера дії цього Закону

1. Предметом регулювання цього Закону є громадські стосунки, що виникають у зв'язку з реалізацією права громадян та юридичних осіб приватного та публічного права на свободу об'єднання, гарантованого [Конституцією України](#), для участі в заходах із запобігання виникненню пожеж, організації їх гасіння та ліквідації інших надзвичайних ситуацій.
2. Сфера дії цього Закону поширюється на суспільні відносини при утворенні, реєстрації, припиненні діяльності та функціонуванні добровільної пожежної охорони в Україні, а також діяльності добровільних пожежних команд (дружин) та добровільних пожежних.
3. Неурядові організації інших держав, міжнародні неурядові організації, основною метою яких є участь у проведенні заходів із запобігання виникненню та ліквідації надзвичайних ситуацій, діють на території України відповідно до цього та інших законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 2. Добровільна пожежна охорона

1. Добровільна пожежна охорона - це громадське об'єднання, засноване фізичними особами та/або юридичними особами приватного та/або публічного права, основною статутною метою (ціллю) якого є участь у проведенні заходів із запобігання виникненню пожеж, організації їх гасіння, а також попередженню і ліквідації інших надзвичайних ситуацій на волонтерських засадах.

2. Добровільна пожежна охорона створюється:

1) у населених пунктах та на територіях спроможних територіальних громад з чисельністю населення до 25 тисяч - добровільні пожежні дружини;

2) у населених пунктах та на територіях спроможних територіальних громад з чисельністю населення від 25 до 100 тисяч - добровільні пожежні команди.

3. Добровільна пожежна охорона утворюється незалежно від наявності підрозділів державної, відомчої чи місцевої пожежної охорони.

4. Порядок взаємодії між державними пожежно-рятувальними підрозділами центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту та добровільною пожежною охороною визначається статтею 9 цього Закону.

5. З метою допомоги у вихованні в учнівської молоді почуття відповідальності за збереження життя та здоров'я людей, матеріальних цінностей від пожеж та інших надзвичайних ситуацій, надання практичної допомоги державним та громадським організаціям у пропаганді попередження надзвичайних ситуацій, особливо дотримання правил пожежної безпеки і пожежно-профілактичних заходів серед дітей, вшанування традицій та історії пожежно-рятувальної справи у загальноосвітніх навчальних закладах (ліцєях, школах, коледжах) створюються дружини юних пожежних.

6. Суб'єкти господарювання можуть створювати добровільні пожежно-рятувальні підрозділи з числа своїх працівників.

Порядок забезпечення діяльності добровільних пожежно-рятувальних підрозділів, права та обов'язки осіб, які є їх членами, визначаються положенням про добровільний пожежно-рятувальний підрозділ, що затверджується керівником суб'єкта господарювання, що їх утворив, за погодженням з територіальним органом центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту.

Суб'єкти господарювання можуть укладати договори на аварійно-рятувальне обслуговування своїх об'єктів з добровільними пожежними командами (дружинами), якщо вони атестовані в установленому порядку як аварійно-рятувальна служба.

7. Добровільна пожежна охорона є незалежною недержавною громадською організацією, що будує свою роботу на основі єдності інтересів і прагнень членів добровільної пожежної охорони для спільної реалізації та досягнення статутної мети (цілі), своїх прав та свобод і не має на меті одержання прибутку.

Стаття 3. Правова основа створення і діяльності добровільної пожежної охорони

1. Правовою основою створення і діяльності добровільної пожежної охорони є [Конституція України](#), [Закон України "Про громадські об'єднання"](#), цей Закон та інші законодавчі акти України, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Основні принципи створення і діяльності добровільної пожежної охорони

1. У своїй діяльності добровільна пожежна охорона керується такими основними принципами:

- 1) добровільності, законності, рівності прав та обов'язків, поваги гідності та особистої думки кожного члена добровільної пожежної охорони;
- 2) колективності у роботі добровільної пожежної охорони та її органів у поєднанні з особистою відповідальністю кожного члена за використання прав, виконання своїх обов'язків та доручень, що стосуються статутної діяльності;
- 3) виборності всіх керівних органів знизу доверху, свободи у визначенні внутрішньої структури добровільної пожежної охорони, цілей, форм і методів діяльності, звітності виборних органів перед членами добровільної пожежної охорони;
- 4) незалежності та самоврядування, прозорості, відкритості, гласності і загальнодоступності інформації про діяльність добровільної пожежної охорони;
- 5) готовності підрозділів добровільної пожежної охорони і добровільних пожежних до участі в проведенні заходів із запобігання виникненню пожеж, організації їх гасіння, а також попередженню і ліквідації інших надзвичайних ситуацій;
- 6) пріоритетності порятунку людей при виникненні надзвичайної ситуації;
- 7) обґрунтованого ризику і забезпечення безпеки добровільних пожежних при ліквідації надзвичайної ситуації;
- 8) відсутності майнового інтересу членів (учасників) добровільної пожежної охорони.

Стаття 5. Взаємодія добровільної пожежної охорони з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, іноземними організаціями

1. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації забезпечують дотримання прав і законних інтересів членів добровільної пожежної охорони, передбачають систему заходів правового і соціального захисту добровільних пожежних і надають підтримку при здійсненні ними статутної діяльності відповідно до законодавства.

2. Втручання органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб у діяльність

добровільної пожежної охорони, крім спеціально на те уповноважених законодавством, так само як і втручання добровільної пожежної охорони у діяльність органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, не допускається, крім випадків, передбачених законом.

3. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування можуть залучати добровільну пожежну охорону до процесу формування і реалізації державної політики, вирішення питань місцевого значення шляхом проведення консультацій стосовно забезпечення пожежної безпеки, гасіння пожеж, розроблення відповідних проектів нормативно-правових актів, утворення консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів при органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, в роботі яких беруть участь представники добровільної пожежної охорони.

4. Консультації органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з добровільною пожежною охороною щодо проектів нормативно-правових актів, які стосуються її правового статусу, фінансування та діяльності, є обов'язковим.

5. Контроль за дотриманням закону добровільною пожежною охороною здійснюють органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування у порядку, визначеному законом.

6. Відносини добровільної пожежної охорони з підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які не є її засновниками, у зв'язку зі здійсненням нею господарської діяльності, оформлюються, за необхідності, договорами та контрактами.

7. Добровільна пожежна охорона має право реалізовувати свою мету (цілі) шляхом укладення між собою або іншими громадськими організаціями на добровільних засадах угод про співробітництво та/або взаємодопомогу, утворення відповідно до цього Закону громадських спілок, а також в інший спосіб відповідно до чинного законодавства.

8. Добровільна пожежна охорона може здійснювати співробітництво з іноземними організаціями з питань забезпечення пожежної безпеки, гасіння пожеж з дотриманням законів України та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

9. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування з використанням засобів масової інформації здійснюють пропаганду важливості бездоганної служби в добровільній пожежній охороні, значення державних нагород за ратні подвиги та видатні заслуги по охороні конституційних прав громадян, за мужність і героїзм у боротьбі з пожежами та їх наслідками, у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, за сумлінне і віддане служіння Українському народу.

10. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування всебічно сприяють добровільній пожежній охороні у виконанню нею своїх статутних зобов'язань.

11. Центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту:

1) організовує проведення і визначає порядок проведення професійного навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації членів добровільної пожежної охорони відповідно до цього Закону;

2) здійснює координацію діяльності добровільних пожежних команд (дружин) під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, проведення пошуково-рятувальних робіт;

3) організовує надання методичної допомоги членам добровільної пожежної охорони;

4) здійснює контроль за готовністю добровільних пожежних команд (дружин) до виконання покладених на них завдань;

5) організовує обов'язкове, не менше трьох разів на рік, проведення навчання та тренування добровільних пожежних команд (дружин);

6) здійснює інші повноваження відповідно до [Конституції](#) та законів України.

12. Суб'єкти господарювання у взаємодії з добровільними пожежними командами (дружинами), які ними утворені:

1) залучають добровільні пожежні команди (дружини) до ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій;

2) забезпечують добровільні пожежні команди (дружини) матеріально-технічною базою і готовністю до дій за призначенням;

3) організовують проведення об'єктових тренувань і навчань з питань цивільного захисту, з обов'язковим залученням добровільної пожежної команди (дружини);

4) забезпечують безперешкодний доступ членів добровільної пожежної команди (дружини) для проведення перевірок стану цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки об'єктів, обстежень на відповідність протипожежних заходів планам локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки;

5) забезпечують надання добровільній пожежній команді (дружині) свої матеріальні резерви для ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій на об'єктах;

6) здійснюють обов'язкове залучення добровільної пожежної команди (дружини) до розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки, впровадження досягнень науки і техніки, позитивного досвіду із зазначеного питання, розроблення інструкцій та видання наказів з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;

7) забезпечують обов'язкове виконання законних вимог та рекомендацій добровільної пожежної команди (дружини) у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки;

8) організовують виконання інших завдань і заходів у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, передбачених цим Законом та іншими законодавчими актами.

Стаття 6. Взаємодія між добровільною пожежною охороною та центральним органом виконавчої влади, який здійснює реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту

1. Формами взаємодії між добровільною пожежною охороною та центральним органом виконавчої влади, який здійснює реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту є:

1) обмін інформацією про загрозу або виникнення пожежі або іншої надзвичайної ситуації;

2) проведення спільних оперативних нарад;

3) здійснення спільних заходів за планами взаємодії між добровільною пожежною охороною, органів управління та сил цивільного захисту в разі виникнення надзвичайної ситуації, що розробляються на державному, регіональних і місцевих рівнях;

4) проведення спільних навчань та тренувань;

5) здійснення інших заходів, передбачених чинним законодавством.

2. Основними завданнями добровільної пожежної охорони під час взаємодії є:

1) інформування про ознаки загрози або виникнення пожеж та інших надзвичайних ситуацій;

2) до прибуття підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту приступає до гасіння пожеж та ліквідації інших надзвичайних ситуацій;

3) у межах повноважень організовує та здійснює заходи щодо рятування людей, забезпечення їх безпеки, охорони майна у випадку пожеж, стихійного лиха, аварій, катастроф та ліквідації їх наслідків;

4) уживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок пожежі або іншої надзвичайної ситуації;

5) надає допомогу органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у відселенні людей з місць, небезпечних для проживання, проведенні евакуації населення;

6) здійснює інші заходи, передбачені цим Законом та іншими законодавчими актами;

Розділ II. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ

Стаття 7. Статус добровільної пожежної охорони

1. Добровільна пожежна охорона у сфері утворення, реєстрації, діяльності та припинення діяльності має статус окремого виду громадського об'єднання.
 2. Добровільна пожежна охорона, що утворюється у формі спілки, яка зареєстрована в установленому законом порядку, може мати всеукраїнський статус у разі входження до її складу добровільної пожежної охорони, утвореної у формі організації в Автономній Республіці Крим та більшості областей, і якщо вона підтвердила такий статус у порядку, встановленому [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).
- Підтвердження всеукраїнського статусу добровільної пожежної охорони та відмова від такого статусу є добровільними.
3. Добровільна пожежна охорона може мати статус міжнародної, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.
 4. Добровільна пожежна охорона може утворюватися зі статусом юридичної особи.

Стаття 8. Засновники добровільної пожежної охорони

1. Засновниками добровільної пожежної охорони, яка утворюється у формі громадської організації, можуть бути юридичні особи публічного права, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах і не позбавлені публічних прав, які досягли 18 років, а дружин юних пожежних - 14 років.
2. Засновниками добровільної пожежної охорони, яка утворюється у формі громадської спілки, можуть бути юридичні особи приватного права, у тому числі громадські об'єднання зі статусом юридичної особи.
3. Кількість засновників добровільної пожежної охорони не може бути меншою, ніж три особи.
4. Засновниками добровільної пожежної охорони у формі спілки не можуть бути політичні партії, юридичні особи, щодо яких прийнято рішення щодо їх припинення або які перебувають у процесі припинення, юридичні особи приватного права, єдиним засновником яких є одна і та сама особа, а також юридична особа приватного права, якщо засновник (власник істотної участі) цієї юридичної особи внесений до переліку осіб, пов'язаних зі здійсненням терористичної діяльності, або щодо яких застосовано міжнародні санкції.
5. Засновником добровільної пожежної охорони у формі організації не може бути особа, яку визнано судом недієздатною, а також державні службовці, військовослужбовці, особи начальницького складу, яким присвоєно спеціальне звання або ранг.
6. Засновники і члени (учасники) добровільної пожежної охорони мають права і несуть обов'язки, визначені цим Законом, Статутом добровільної пожежної охорони.

7. Керівні органи добровільної пожежної охорони формуються і здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України і Статуту добровільної пожежної охорони.

Стаття 9. Члени (учасники) добровільної пожежної охорони

1. Членами (учасниками) добровільної пожежної охорони, яка утворена у формі організації, можуть бути особи, визначені частиною першою статті 11 цього Закону, визнають мету (цілі), завдання та Статут добровільної пожежної охорони, беруть участь в діяльності добровільної пожежної охорони та сплачують членські внески, здатні за станом здоров'я виконувати обов'язки, пов'язані із забезпеченням пожежної безпеки, гасінням пожеж і попередженню та ліквідації інших надзвичайних ситуацій.

2. Членами (учасниками) добровільної пожежної охорони, яка утворена у формі спілки, можуть бути юридичні особи приватного права, у тому числі громадські об'єднання зі статусом юридичної особи, фізичні особи, які досягли 18 років та не визнані судом недієздатними.

3. Членами дружини юних пожежних можуть бути малолітні та неповнолітні особи у віці від 10 до 18 років, які виявили бажання брати активну участь у роботі дружини, і згода на участь яких в добровільній пожежній дружині надана їх батьками або законними представниками.

4. Членство в добровільній пожежній охороні є індивідуальним і добровільним.

5. Члени добровільної пожежної охорони поділяються на:

1) звичайних членів:

- члени добровільних пожежних команд, дружин (добровільні пожежні);

- члени дружин юних пожежних;

2) членів, що підтримують (прихильників);

3) почесних членів.

6. Членами, що підтримують (прихильники), можуть бути фізичні або юридичні особи незалежно від її місця проживання і місцезнаходження в країні або за кордоном, яка задекларує допомогу діяльності добровільній пожежній охороні фінансово або в іншій формі і за своєю згодою буде прийнята у члени організації через керівні органи добровільної пожежної охорони.

Члени, що підтримують, сплачують членські внески в задекларованому розмірі.

7. Почесним членом може бути кожна фізична особа, незалежно від місця проживання, яка має особливі заслуги у сфері пожежної безпеки. Статус почесного члена присвоюється Зборами добровільної пожежної охорони. Почесні члени не сплачують членських внесків.

8. Член, що підтримує, і почесний член мають право брати участь в роботах і засіданнях, які організовуються добровільною пожежною охороною, а також в роботі Зборів з правом дорадчого голосу.

9. Засновники добровільної пожежної охорони є індивідуальними членами добровільної пожежної охорони з моменту її державної реєстрації. Засновники мають ті ж самі права та обов'язки, як і інші члени добровільної пожежної охорони, відповідно до цього Закону.

10. Питання про прийом у члени добровільної пожежної охорони розглядається та вирішується за письмовою заявою вступаючого. Рішення про прийняття в члени добровільної пожежної охорони приймається керівним органом добровільної пожежної охорони протягом 30 календарних днів. Прийнятому індивідуальному члену видається посвідчення встановленого зразка.

11. Членам добровільної пожежної охорони, які здійснюють особливий внесок у розвиток добровільної пожежної охорони, вагомо сприяють її діяльності, виконують активну роботу в добровільній пожежній охороні, керівним органом можуть призначатися нагороди, використовуватися засоби громадського заохочення згідно з Статутом добровільної пожежної охорони.

12. До члена добровільної пожежної охорони можуть застосовуватися стягнення (попередження, виключення з членства) за дії, несумісні з перебуванням в добровільної пожежної охорони, а саме:

- 1) грубе або повторне порушення вимог Статуту чи керівних документів добровільної пожежної охорони;
- 2) систематичне невиконання рішень керівних органів добровільної пожежної охорони;
- 3) бездіяльність члена добровільної пожежної охорони протягом року;
- 4) вчинення дій, що заподіяли матеріальну чи нематеріальну (моральну) шкоду добровільній пожежній охороні, спричинили погіршення її репутації;
- 5) негідна поведінка, що компрометує звання члена добровільної пожежної охорони.

Стаття 10. Утворення та реєстрація добровільної пожежної охорони як громадської організації

1. Утворення добровільної пожежної охорони здійснюється на Зборах його засновників та оформлюється протоколом.

2. Протокол установчих зборів добровільної пожежної охорони має містити відомості про:

- 1) дату та місце проведення установчих зборів;
- 2) осіб, які брали участь в установчих зборах;

3) рішення про утворення добровільної пожежної охорони із зазначенням конкретної мети (цілей) її діяльності;

4) рішення про визначення найменування та наявності - скороченого найменування;

5) рішення про затвердження статуту добровільної пожежної охорони;

6) рішення про утворення (обрання) керівника, органів управління добровільної пожежної охорони відповідно до затвердженого статуту;

7) рішення про визначення особи (осіб), яка має право представляти добровільної пожежної охорони у правовідносинах з державою та іншими особами і вчиняти дії від імені добровільної пожежної охорони без додаткового уповноваження (далі - особа, уповноважена представляти добровільної пожежної охорони);

8) рішення про визначення особи (осіб), яка має право представляти добровільну пожежну охорону для здійснення реєстраційних дій.

3. Юридична особа приватного та/або публічного права бере участь в утворенні добровільної пожежної охорони через свого керівника або іншого уповноваженого представника, який діє на підставі довіреності на вчинення дій щодо утворення добровільної пожежної охорони.

4. У разі утворення добровільної пожежної охорони, яке має намір здійснювати діяльність без статусу юридичної особи, рішення, передбачені пунктами 5 та 6 частини другої цієї статті, приймаються, якщо наявність статуту та/або утворення (обрання) органів управління передбачено рішенням про утворення такого об'єднання.

5. У протоколі Зборів можуть зазначатися відомості і про інші прийняті на цих зборах рішення стосовно утворення та/або діяльності добровільної пожежної охорони.

6. Особа може бути обрана керівником, обрана до складу керівного органу добровільної пожежної охорони, визначена особою, яка має право представляти добровільну пожежну охорону для здійснення реєстраційних дій, або визначена особою, уповноваженою представляти добровільну пожежну охорону, лише за наявності її особистої згоди.

7. Протокол установчих зборів підписується головуючим та секретарем зборів.

8. Добровільна пожежна охорона, яке має намір здійснювати діяльність із статусом юридичної особи або без такого статусу, підлягає державній реєстрації в порядку, визначеному [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#), протягом 60 днів з дня проведення установчих зборів.

У разі неподання (не надсилання) документів для реєстрації добровільної пожежної охорони протягом 60 днів з дня утворення таке громадське об'єднання не вважається утвореним.

9. Дії від імені незареєстрованого добровільної пожежної охорони, крім дій, пов'язаних з реєстрацією такого об'єднання, забороняються.

10. Вимоги цієї статті застосовуються також щодо рішень стосовно створення нової добровільної пожежної охорони, які приймаються у зв'язку з реорганізацією.

11. Невід'ємною частиною протоколу Зборів добровільної пожежної охорони є реєстр осіб, які брали участь в Зборах, в якому обов'язково зазначаються відомості:

1) щодо фізичних осіб - прізвище, ім'я та по батькові особи, дата народження, а для іноземців та осіб без громадянства також дані національного паспорта або документа, що його замінює. Дані про особу засвідчуються її особистим підписом;

2) щодо юридичних осіб - повне найменування, ідентифікаційний код, юридична адреса, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка уповноважена брати участь в установчих зборах. Ці дані засвідчуються підписом особи, уповноваженої брати участь в Зборах.

12. Добровільна пожежна охорона, як громадське об'єднання, повідомляє про внесення змін до свого статуту, зміни у складі керівних органів, зміну особи (осіб), уповноваженої представляти добровільну пожежну охорону, зміну місцезнаходження протягом 60 днів з дня прийняття відповідного рішення.

13. Для отримання статусу юридичної особи добровільної пожежної охорони, що здійснює діяльність без статусу юридичної особи, за рішенням вищого органу управління може звернутися для проведення процедури реєстрації в порядку, визначеному [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).

14. Добровільна пожежна охорона у разі набування статусу юридичної особи з моменту її реєстрації, володіє майном (коштами), має самостійний баланс, круглу печатку, що містить повну назву українською мовою та місцезнаходження, штампи, бланки зі своїм найменуванням, поточні та валютні рахунки в установах банків України.

15. Вищим органом управління добровільної пожежної охорони, як громадського об'єднання, є Збори.

16. У випадку реєстрації добровільної пожежної охорони, керівник організації подає до територіального органу центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту, відомості про реєстрацію організації. Також керівник добровільної пожежної охорони або керівник відокремленого підрозділу (філії) подає відомості щодо членів добровільної пожежної команди та/або дружини. У випадку змін у складі добровільної пожежної команди та/або дружини, керівник добровільної пожежної охорони або керівник відокремленого підрозділу (філії) зобов'язаний не пізніше 5 робочих днів подати відповідні відомості.

Стаття 11. Основна компетенція Зборів добровільної пожежної охорони

1. До основної компетенції Зборів добровільної пожежної охорони належить:

- 1) затвердження, внесення змін та доповнень до Статуту;
- 2) визначення основних напрямів діяльності і розвитку;
- 3) визначення структури громадської організації;
- 4) обрання та звільнення керівника та його заступника (заступників), керівних органів організації та членів Наглядової ради;
- 5) заслуховування та затвердження звітів керівника та керівних органів;
- 6) прийняття рішень про реорганізацію чи ліквідацію організації;
- 7) затвердження зразків печаток, емблем, символіки, реалізації права власності на майно та кошти організації.

2. Рішення на Зборах приймається простою більшістю голосів.

Стаття 12. Найменування добровільної пожежної охорони

1. Найменування добровільної пожежної охорони визначається рішенням Зборів під час її утворення.

2. Найменування добровільної пожежної охорони складається з двох частин - загальної та власної назв. У загальній назві зазначається організаційно-правова форма громадського об'єднання ("громадська організація", "громадська спілка").

3. Найменування добровільної пожежної охорони викладається державною мовою. Добровільна пожежна охорона може також викласти свою власну назву, поряд з державною мовою, іноземною мовою або мовою національної меншини.

4. Власна назва добровільної пожежної охорони не повинна бути тотожною власним назвам інших зареєстрованих громадських об'єднань.

5. Власна назва добровільної пожежної охорони не може містити:

- 1) найменування органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, складових найменувань цих органів (міністерство, агентство, служба, інспекція, комітет, адміністрація, прокуратура, суд);
- 2) власну назву громадського об'єднання, діяльність якого заборонена в судовому порядку (протягом трьох років після набрання відповідним рішенням суду законної сили);
- 3) інші позначення, використання яких обмежено законом.

6. Власна назва добровільної пожежної охорони не може містити слова "державний" та похідні від нього. Власна назва місцевого органу виконавчої влади у власній назві добровільної пожежної охорони може використовуватися лише за згоди відповідного органу.

Забороняється використання у власній назві добровільної пожежної охорони історичних державних найменувань, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

7. Власна назва добровільної пожежної охорони може містити інформацію про статус громадського об'єднання ("молодіжне", "всеукраїнське") та/або про його вид.
8. Власна назва добровільної пожежної охорони може містити ім'я (псевдонім) фізичної особи за умови попередньої письмової згоди цієї особи або її спадкоємців, засвідченої в установленому законом порядку, якщо інше не передбачено законом.
9. Добровільна пожежна охорона має право на використання свого найменування з моменту реєстрації. Забороняється використання найменування добровільної пожежної охорони фізичними та юридичними особами, які не належать до цього громадського об'єднання, без згоди такого громадського об'єднання для цілей, не пов'язаних з діяльністю цього громадського об'єднання.
10. Добровільна пожежна охорона може також мати скорочене найменування, яке визначається рішенням його установчих зборів або вищого органу управління.
11. Зміна найменування добровільної пожежної охорони здійснюється на засіданні вищого органу управління такого об'єднання з додержанням вимог цього Закону та статуту об'єднання (за наявності).
12. Добровільна пожежна охорона може мати символіку (прапор, герб, емблему тощо) та іншу атрибутику ідентифікації, яка підлягає реєстрації відповідно до [Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).
13. Символіка затверджується уповноваженим органом добровільної пожежної охорони в порядку, який визначений його Статутом.
- Рішення про затвердження символіки має містити: вид символіки, її зображення та опис. Опис символіки повинен містити інформацію про кольори, масштаби та пропорції елементів символіки. Зображення символіки повинно містити повне або скорочене найменування добровільної пожежної охорони.
14. Використання власної символіки добровільної пожежної охорони здійснюється з дня її реєстрації. Забороняється використання символіки фізичними та юридичними особами без згоди добровільної пожежної охорони та для цілей, не пов'язаних з статутною діяльністю добровільної пожежної охорони.

Стаття 13. Статут добровільної пожежної охорони

1. Статут добровільної пожежної охорони має містити відомості, зокрема, про:
- 1) найменування та за наявності скорочене найменування;
 - 2) мету (цілі) та напрями його діяльності;
 - 3) порядок набуття і припинення членства (участі) у добровільній пожежній охороні, права та обов'язки його членів (учасників);
 - 4) повноваження керівника, вищого органу управління, інших органів управління добровільної пожежної охорони, порядок їх формування та зміни складу, термін

повноважень, а також порядок визначення особи, уповноваженої представляти добровільну пожежну охорону;

5) періодичність засідань і процедуру прийняття рішень керівними органами добровільної пожежної охорони, у тому числі шляхом використання засобів зв'язку;

6) порядок звітування керівних органів добровільної пожежної охорони перед його членами (учасниками);

7) порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності керівних органів добровільної пожежної охорони та розгляду скарг;

8) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна добровільної пожежної охорони;

9) порядок створення, діяльності та припинення діяльності відокремлених підрозділів (філій) добровільної пожежної охорони (у разі створення добровільної пожежної охорони, що має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи);

10) порядок внесення змін до Статуту;

11) порядок прийняття рішення щодо саморозпуску або реорганізації добровільної пожежної охорони, а також щодо використання її коштів та іншого майна, що залишилися після саморозпуску, - для добровільної пожежної охорони, що має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи.

2. У Статуті добровільної пожежної охорони повинні бути передбачені додаткові положення щодо утворення, діяльності і саморозпуску чи реорганізації організації, а також утворення, реорганізації та ліквідації відокремлених підрозділів (філій), відповідно до чинного законодавства.

Стаття 14. Відокремлені підрозділи (філії) добровільної пожежної охорони

1. Добровільна пожежна охорона, утворена у формі організації зі статусом юридичної особи, може мати відокремлені підрозділи (філії), які утворюються за рішенням відповідного керівного органу добровільної пожежної охорони згідно із Статутом у порядку, визначеному [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).

2. Відокремлені підрозділи (філії) добровільної пожежної охорони утворюються за рішенням добровільної пожежної охорони і мають статус юридичних осіб. Відокремлені підрозділи (філії) добровільної пожежної охорони утворюються та здійснюють свою діяльність на основі свого положення та Статуту добровільної пожежної охорони.

3. Керівники відокремлених підрозділів (філій) підпорядковуються безпосередньо керівнику добровільної пожежної охорони.

4. У випадку створення відокремлених підрозділів (філій) вони створюють добровільні пожежні команди, добровільні пожежні дружини та дружини юних

пожежних. Керівники цих структур підпорядковуються безпосередньо керівнику відокремленого підрозділу (філії).

Стаття 15. Статус добровільної пожежної команди

1. Добровільна пожежна команда - це пожежно-рятувальний підрозділ, який здійснює свою діяльність з використанням пожежних автомобілів або іншої спеціальної техніки, пристосованої для гасіння пожеж, і бере безпосередню участь в забезпеченні пожежної безпеки населеного пункту, гасінні пожеж і в попередженні та ліквідації інших надзвичайних ситуацій на безоплатній основі.

Учасниками добровільної пожежної команди можуть бути добровільні пожежні, які постійно проживають (навчаються) на територіях сільських, селищних, міських населених пунктів в районі обслуговування цієї добровільної пожежної команди.

2. Добровільні пожежні команди створює добровільна пожежна охорона відповідно цього Закону, інших нормативно-правових актів та свого Статуту.

3. Добровільні пожежні команди мають своє положення (якщо це передбачено Статутом добровільної пожежної охорони), яке містить інформацію про найменування добровільної пожежної команди, назву керівних органів, порядок обрання (призначення), строк повноважень, перелік повноважень керівних органів. Положення про добровільну пожежну команду не може суперечити законам України та Статуту добровільної пожежної охорони яка її створила.

4. Добровільні пожежні команди здійснюють свою діяльність без статусу юридичної особи. Контроль за діяльністю добровільної пожежної команди здійснюють керівні органи, які їх утворили.

Стаття 16. Діяльність добровільної пожежної команди

1. Добровільна пожежна команда може розподілятися на розряди:

1) перший - з цілодобовим чергуванням добровільних пожежних у складі чергового караулу (бойового розрахунку);

2) другий - з цілодобовим чергуванням добровільних пожежних в якості водіїв пожежних автомобілів або іншої техніки, пристосованої для гасіння пожеж, та перебуванням інших добровільних пожежних з числа чергового караулу (бойового розрахунку) за місцем роботи (навчання) або постійного місця проживання;

3) третій - з перебуванням всіх добровільних пожежних з числа чергового караулу (бойового розрахунку) за місцем роботи (навчання) або постійного місця проживання.

2. Добровільна пожежна команда розташовується у спеціальних будинках або приміщеннях, які відповідають вимогам санітарних, протипожежних та інших норм для безпечного перебування людей та розміщення техніки (пожежному депо). Будівля (приміщення) в обов'язковому порядку забезпечуються телефонним зв'язком з виходом на міжміську лінію.

3. Пожежне депо має бути розраховане не менше ніж на один виїзд і мати не менше ніж один пожежний автомобіль, у тому числі один резервний, або замість автомобіля пристосовані для пожежогасіння технічні засоби, укомплектовані пожежно-технічним обладнанням за встановленими нормами.

4. Порядок матеріально-технічного забезпечення добровільної пожежної команди, збору добровільних пожежних, проведення навчальних тренувань, права та обов'язки осіб, які є її членами, визначаються з урахуванням цього Закону положенням про добровільну пожежну команду (дружину), яке затверджується керівним органом добровільної пожежної охорони.

Стаття 17. Статус добровільної пожежної дружини

1. Добровільна пожежна дружина - це підрозділ, який здійснює свою діяльність з використанням пожежних автомобілів або іншої пристосованої для гасіння пожеж техніки, пожежних мотопомп та/або первинних засобів для гасіння пожеж і бере безпосередню участь в забезпеченні пожежної безпеки та гасінні пожеж, а також у попередженні та ліквідації надзвичайних ситуацій, на безоплатній основі.

2. Добровільну пожежну дружину створює добровільна пожежна охорона відповідно цього Закону, інших нормативно-правових актів та свого Статуту.

Чисельність учасників добровільної пожежної дружини визначає керівник добровільної пожежної дружини.

3. Добровільні пожежні дружини здійснюють свою діяльність без статусу юридичної особи. Контроль за діяльністю добровільної пожежної дружини здійснюють керівні органи, які їх утворили.

Стаття 18. Діяльність добровільної пожежної дружини

1. Добровільні пожежні дружини поділяються на категорії:

1) першої категорії, що забезпечуються пожежними депо, пожежними автомобілями або іншою технікою, пристосованою для гасіння пожеж;

2) другої категорії, що забезпечуються пожежними мотопомпами та первинними засобами для гасіння пожеж;

3) третьої категорії, що забезпечуються тільки первинними засобами для гасіння пожеж.

2. Чергування добровільних пожежних в добровільній пожежній дружині першої категорії може здійснюватися цілодобово у складі чергового караулу (бойового розрахунку) або з цілодобовим чергуванням лише водіїв на пожежних автомобілях та перебуванням інших добровільних пожежних за місцем роботи або з перебуванням всіх добровільних пожежних за місцем роботи.

3. Керівник добровільної пожежної охорони визначає критерії матеріально-технічного забезпечення та діяльності добровільної пожежної дружини.

4. Порядок матеріально-технічного забезпечення добровільної пожежної дружини, збору добровільних пожежних, проведення навчальних тренувань, права та обов'язки осіб, які є її членами, визначаються з урахуванням цього Закону положенням про добровільну пожежну команду (дружину), яке затверджується керівним органом добровільної пожежної охорони.

Стаття 19. Дружини юних пожежних

1. Дружина юних пожежних - добровільне об'єднання учнів, яке створюється з метою виховання у них мужності, благородства, фізичної загартованості та пожежно-технічної професійної орієнтації.

2. Основне завдання дружини юних пожежних:

1) допомога школі у вихованні в учнівській молоді почуття відповідальності за збереження життя та здоров'я людей, матеріальних цінностей від пожеж;

2) надання практичної допомоги державним та громадським організаціям у пропаганді правил пожежної безпеки і пожежно-профілактичних заходів серед дітей; пропаганда традицій та історії пожежної охорони і Добровільного пожежного товариства України.

3. Основними напрямки роботи дружини юних пожежних є:

1) вивчення основ пожежної профілактики, первинних засобів пожежогасіння та ознайомлення із пожежною технікою, пожежно-технічним спорядженням, засобами зв'язку, системами автоматичного пожежогасіння, пожежної та охоронно-пожежної сигналізації;

2) вивчення правил пожежної безпеки та дій в разі виникнення пожежі.

3) залучення засобів пропаганди та інформації навчального закладу до роз'яснювальної роботи щодо попередження пожеж в результаті пустощів дітей з вогнем і заходів пожежної безпеки;

4) розвиток у дітей зацікавленості до участі в змаганнях з пожежно-прикладного спорту, конкурсах, олімпіадах, вікторинах, кінолекторіях на протипожежну тематику;

5) залучення дітей до відвідування навчальних та наукових установ сфери цивільного захисту, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, виставок і пам'ятних місць, які розповідають про подвиги пожежних, збір матеріалів про історію та людей пожежної охорони, створення в школі експозицій слави, організація зустрічей із заслуженими працівниками та ветеранами пожежної охорони, майстрами пожежно-прикладного спорту;

6) розвиток дитячої технічної творчості та пожежно-технічного моделювання.

4. Дружина юних пожежних будує свою роботу на основі самоврядування. Вищим органом дружини є загальні збори членів дружини, які збираються по мірі необхідності. Повсякденне керівництво роботою дружини здійснює рада, яка обирається на загальних зборах дружини. Рада із свого складу обирає командира

дружини, і заступника, командирів загонів та ланок. У малочислених дружинах, на зборах обираються тільки командир дружини та заступник. Загальні збори дружини затверджують план роботи дружини, розглядають питання, пов'язані із прийомом в члени дружини та інші питання діяльності дружини. Рада планує роботу дружини та слідує за виконанням плану.

5. Дружина юних пожежних створюється за наявності не менше 10 членів дружини. Дружина може ділитися на загони та ланки.

6. Прийом у члени дружини юних пожежних здійснюється на підставі письмової заяви, яка погоджена з його батьками або законними представниками, на загальному зборі дружини. З усіма прийнятими до дружини проводяться заняття з основ пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності. Після закінчення навчання їм вручають посвідчення члена дружини юних пожежних.

7. Члени дружин юних пожежних не беруть участі в гасінні пожеж чи рятувальних акціях, що здійснюються добровільними пожежними командами (дружинами).

8. Дружина юних пожежних є членом добровільної пожежної охорони. Члени дружин юних пожежних не сплачують членські внески добровільній пожежній охороні.

9. Діяльність дружин юних пожежних носить гуманний, благородний характер та здійснюється на демократичних засадах, гласно, на основі зацікавленості учнівської молоді у вивченні пожежної справи, при широкій їх ініціативі відповідно до Положення про дружини юних пожежних.

10. Положення про дружину юних пожежних розробляється керівним органом добровільної пожежної охорони і має містити питання про:

- 1) основні завдання дружини юних пожежних;
- 2) основні напрямки роботи дружини юних пожежних;
- 3) структуру та організацію роботи дружини юних пожежних;
- 4) обов'язки та права юних пожежних;
- 5) керівництво роботою дружин юних пожежних;
- 6) матеріально-технічне забезпечення дружини юних пожежних;
- 7) інші питання організаційного характеру.

11. Члени дружини юних пожежних можуть забезпечуватися формою встановленого зразка.

12. За активну роботу, виявлені здібності, а також старанність при вивченні пожежної справи юний пожежний може бути нагороджений центральними органами виконавчої влади, керівництвом добровільної пожежної охорони, місцевими органами виконавчої влади грамотами, нагрудними значками, цінними подарунками, путівками до молодіжного табору, направлятися на обласні та

республіканські зльоти, а також рекомендуватися для вступу до навчальних закладів у сфері цивільного захисту.

За сміливість, рішучість, ініціативу при гасінні пожежі, врятуванні життя людей, евакуацію тварин та матеріальних цінностей юний пожежний може бути рекомендований до нагороди державними нагородами в установленому порядку.

13. Членство у складі дружин юних пожежних зараховується до стажу членства в добровільній пожежній охороні.

14. Витрати на проведення роботи з дружиною юних пожежних (збори, семінари, зльоти, змагання, огляди, екскурсії, походи, рейди, вікторини, відвідування пожежно-технічних виставок, придбання інвентарю, обладнання, одягу, спорядження, значків, посвідчень, спортивних снарядів, навчальних посібників, літератури, технічних засобів, пропаганди, канцелярських та інших речей, обладнання куточків юних пожежних, навчання членів дружини) здійснюється за рахунок коштів добровільної пожежної охорони, органів державної влади, органів влади автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, а також за рахунок залучених на вказані цілі коштів із інших джерел, в тому числі добровільних внесків фізичних та юридичних осіб, інших надходжень, не заборонених законодавством України.

15. Для проведення практичних занять з дружиною юних пожежних органами влади та навчальними закладами, добровільною пожежною охороною, іншими зацікавленими організаціями на безоплатній основі надаються спортивні бази, приміщення, інвентар, пожежно-рятувальна техніка, обладнання, спорядження та направляються спеціалісти.

16. Дружини юних пожежних звільняються від сплати за державну реєстрацію та збору за реєстрацію їх символіки.

Стаття 20. Припинення членства в добровільній пожежній охороні

1. Члени добровільної пожежної охорони, які не сплатили без поважних причин у встановлений термін членські внески, вважаються такими, що вибули з добровільної пожежної охорони. Члени добровільної пожежної охорони, які порушують Статут добровільної пожежної охорони, можуть бути виключені із добровільної пожежної охорони місцевими громадськими організаціями добровільної пожежної охорони за місцем обліку або керівними органами добровільної пожежної охорони.

2. Членство в добровільній пожежній охороні також припиняється у випадку:

1) заяви про добровільний вихід з членів добровільної пожежної охорони;

2) набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або про обмеження його цивільної дієздатності, визнання безвісно відсутнім чи оголошеним померлим;

3) у випадку ліквідації добровільної пожежної охорони, утвореної у формі громадської організації, з моменту внесення відповідних змін до державного реєстру об'єднань громадян;

4) смерті або загибелі;

5) в інших випадках, передбачених цим Законом та Статутом добровільної пожежної охорони.

3. У випадку загибелі члена добровільної пожежної охорони при виконання ним своїх обов'язків, як члена добровільної пожежної охорони, за рішенням керівних органів організації можуть залишатися у списках почесних членів добровільної пожежної охорони.

4. Добровільний вихід із членів добровільної пожежної охорони відбувається шляхом подання відповідної заяви у письмовій формі. Добровільний вихід або виключення із членства в добровільній пожежній охороні залишає фізичній особі право повторно вступити до добровільної пожежної охорони на загальних засадах.

5. Припинення індивідуального членства в добровільної пожежної охорони має наслідком відставки особи з усіх посад у складі будь-яких органів добровільної пожежної охорони, добровільних пожежних команд (дружин).

6. У випадку припинення членства керівний орган добровільної пожежної охорони зобов'язаний вирішити всі відповідні організаційні питання протягом року. При виході або виключенні члена добровільної пожежної охорони з її складу, матеріальні внески (грошові кошти, майно), внесені з метою підтримки (забезпечення) діяльності громадської організації добровільної пожежної охорони, не повертаються.

Стаття 21. Добровільний пожежний

1. Добровільний пожежний - фізична особа, яка є членом добровільної пожежної охорони, постійно проживає, працює (навчається) в сільському, селищному, міському населеному пункті та здатна за станом здоров'я виконувати на безоплатній основі обов'язки щодо запобігання виникненню пожеж, їх гасіння, а також ліквідації інших надзвичайних ситуацій.

Стаття 22. Реєстрація добровільних пожежних

1. Громадяни, які є членами добровільної пожежної охорони, отримують статус добровільного пожежного з моменту обов'язкової реєстрації їх в реєстрі членів добровільної пожежної охорони, що здійснюється керівництвом добровільної пожежної охорони, а також внесення їх до відповідного списку осіб, які є добровільними пожежними.

Розділ III. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ ТА ЇЇ ЧЛЕНІВ

Стаття 23. Основні обов'язки добровільної пожежної охорони

1. Основним обов'язком добровільної пожежної охорони є:

- 1) організація та проведення заходів із запобігання виникненню пожеж, гасіння пожеж, порятунк людей та майна при пожежах та інших надзвичайних ситуаціях, надання першої домедичної допомоги потерпілим;
- 2) формування суспільної свідомості і громадянської позиції населення у сфері цивільного захисту, зокрема пожежної безпеки;
- 3) об'єднання громадян для участі у вирішенні завдань у сфері пожежної безпеки, охороні життя та здоров'я людей, власності від пожеж, боротьби з пожежами, іншими надзвичайними ситуаціями та їх наслідками;
- 4) сприяння органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим та органам місцевого самоврядування в організації і здійсненні навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, правилам пожежної безпеки в побуті та громадських місцях;
- 5) здійснення діяльності у сфері розповсюдження пожежно-рятувальних знань та навиків;
- 6) сприяння навчальним та дошкільним закладам у протипожежному навчанні та вихованні дітей, популяризації серед молоді пожежної справи та основ безпеки життєдіяльності.

2. Добровільна пожежна охорона в установленому законом порядку здійснює свої завдання шляхом:

- 1) налагодження постійних зв'язків, обмін досвідом та різноманітні форми співпраці з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними та юридичними особами (резидентами та нерезидентами України), іншими громадськими об'єднаннями, в тому числі з міжнародними та іноземними громадськими організаціями в галузі цивільного захисту, зокрема пожежної безпеки та пожежно-рятувальної справи;
- 2) проведення організаційно-масових, пожежно-профілактичних і технічних заходів, направлених на попередження пожеж у населених пунктах, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування;
- 3) організації навчання добровільних пожежних правил пожежної безпеки, способам гасіння пожеж, діям у надзвичайних ситуаціях;
- 4) пропаганди та масово-роз'яснювальної роботи серед населення про небезпеку й причини виникнення пожеж, вимог правил пожежної безпеки та дій на випадок пожежі, інших надзвичайних ситуацій та їх наслідків, про використання первинних засобів пожежогасіння;
- 5) організації ведення роботи серед школярів щодо сприяння створенню дружин юних пожежних, юнацьких спортивних секцій, навчання їх основам безпеки життєдіяльності, а також проведення інших протипожежних заходів з дітьми та молоддю;

- 6) участі у проведенні громадських оглядів протипожежного стану підприємств, установ та організацій, населених пунктів, житлових будинків тощо;
- 7) сприяння створенню у взаємодії з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та добровільними об'єднаннями територіальних громад добровільних пожежних команд (дружин) для охорони населених пунктів та об'єктів від пожеж, а також здійснення заходів по попередженню та ліквідації інших надзвичайних ситуацій;
- 8) внесення пропозицій до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення пожежної безпеки, боротьби з пожежами в населених пунктах і на об'єктах, а також здійснення заходів по попередженню та ліквідації інших надзвичайних ситуацій;
- 9) розвитку міжнародної співпраці у сфері цивільного захисту, зокрема пожежної безпеки, заснування або вступу в міжнародні громадські (неурядові) організації, підтримання міжнародних зв'язків по обміну досвідом пожежно-профілактичної діяльності та рятувальної справи, укладання угод, а також участі у здійсненні відповідних заходів, що не суперечать міжнародним договорам та зобов'язанням України;
- 10) організації взаємодії з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян, професійними спілками, товариствами;
- 11) сприяння органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування в забезпеченні захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, зокрема у забезпеченні пожежної безпеки, боротьби з пожежами;
- 12) проведення організаційно-масової діяльності, заходів, направлених на запобігання і гасіння пожеж, захисту життя і здоров'я людей, навчання населення правилам пожежної безпеки і основам безпеки життєдіяльності;
- 13) заснування і вручення спеціальних премій і винагород за видатні досягнення в галузі пожежної безпеки і особливий внесок у діяльність добровільної пожежної охорони;
- 14) здійснення благодійної діяльності, створення та співпраці з благодійними фондами і організаціями, збору добровільних пожертвувань на користь добровільної пожежної охорони;
- 15) реалізації своїх та спільних з центральними та місцевими органами виконавчої влади програм розвитку та діяльності добровільної пожежної охорони;
- 16) здійснення громадського контролю за дотриманням законодавства з питань цивільного захисту;

17) поліпшення поінформованості громадськості щодо проблем суспільства у забезпеченні пожежної та техногенної безпеки;

18) всебічного сприяння задоволенню та захисту прав та інтересів членів добровільної пожежної охорони через представництво їх в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування України, громадських організаціях України, інших держав та їх об'єднань, на міжнародних зборах, з'їздах, конференціях, а також шляхом надання членам добровільної пожежної охорони інформаційної, матеріальної та практичної допомоги;

19) кожні три або п'ять років направляти членів добровільної пожежної охорони на навчання та/або перепідготовку та/або на підвищення кваліфікації у навчальних установах центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту.

3. Добровільні пожежні команди (дружини) відповідно до покладених на них завдань:

1) проводять заходи із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, зокрема пожеж;

2) здійснюють гасіння пожеж, проводять евакуацію людей та матеріальних цінностей, заходи для мінімізації або ліквідації наслідків пожеж, зокрема разом з підрозділами державної, відомчої та місцевої пожежної охорони;

3) проводять заходи для постійного підтримання своєї готовності до дій за призначенням;

4) інформують зацікавлені державні органи, про факти виникнення пожеж і порушення вимог щодо пожежної безпеки;

5) проводять серед працівників підприємств, установ, організацій та непрацюючого населення роботу з дотримання правил пожежної та техногенної безпеки, підбір осіб, які бажають стати членами добровільної пожежної охорони;

6) вносять керівникам суб'єктів господарювання та органам місцевого самоврядування пропозиції щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки;

7) беруть участь у проведенні:

- оглядів протипожежного стану об'єктів населеного пункту;

- перевірок протипожежного стану об'єктів суб'єктів господарювання;

8) здійснюють інші функції, передбачені нормативно-правовими актами та своїм Статутом.

Стаття 24. Загальні права добровільної пожежної охорони та її членів

1. Для здійснення статутної діяльності добровільна пожежна охорона має право:

- 1) вільно поширювати інформацію про свою діяльність, пропагувати мету (цілі), популяризувати свою назву, символіку та іншу атрибутику, в тому числі через засоби масової інформації та в інший спосіб, не заборонений законом;
- 2) організовувати і проводити виставки, лотереї, аукціони, конкурси, спортивні змагання, інші культурно-масові заходи для виконання статутної мети (цілей);
- 3) організовувати, проводити та брати участь у проведенні семінарів, лекцій, конференцій, науково-практичних занять з проблем пожежної безпеки, творчі конкурси та фестивалі, відповідно до статутної мети (цілі), без одержання прибутку;
- 4) звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами з питань, що стосуються статутної діяльності;
- 5) одержувати у порядку, визначеному законом, публічну інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;
- 6) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, програм, що розробляються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються статутної діяльності добровільної пожежної охорони, а також брати участь у їх реалізації;
- 7) виступати з ініціативами з питань, що стосуються статутної діяльності, вносити відповідні пропозиції до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та сприяти виробленню і реалізації рішень у сфері пожежної безпеки;
- 8) самостійно визначати організаційну структуру добровільної пожежної охорони, формувати керівні органи, апарати, контрольно-ревізійні органи, розробляти і затверджувати положення, програми і плани своєї діяльності;
- 9) відряджати представників добровільної пожежної охорони за кордон і приймати в Україні іноземні делегації і приватних осіб;
- 10) встановлювати ділові контакти, співробітництво у сфері пожежної безпеки, економіки, науки, техніки, фінансів, соціального забезпечення і культури з юридичними і фізичними особами;
- 11) брати участь в розробці і реалізації вітчизняних і міжнародних проектів і програм, здійснювати взаємодію між вітчизняними і закордонними об'єднаннями громадян і організаціями в сфері цивільного захисту;
- 12) формувати тимчасові і постійні робочі групи, колективи фахівців, проводити заходи, пов'язані з реалізацією основних завдань, запрошувати до участі в роботі фахівців, зацікавлених осіб, організацій;

- 13) представляти і захищати права, законні інтереси своїх членів в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, інших підприємствах, установах та організаціях;
- 14) збирати, узагальнювати і вивчати, поширювати передовий світовий досвід з питань, що стосуються статутної діяльності;
- 15) надавати соціально-правову допомогу, побутову підтримку добровільним пожежним у врегулюванні трудових і побутових питань;
- 16) сприяти членам добровільної пожежних команд (дружин) в реалізації їх законних прав, пільг та переваг, в отриманні медичної допомоги, освіти, в працевлаштуванні, покращенні матеріальних, житлових та побутових умов життя, в розвитку творчих здібностей, занять фізичною культурою та спортом;
- 17) здійснювати спільно з благодійними організаціями благодійні заходи, що відповідають меті (цілям) добровільної пожежної охорони та не суперечать законодавству України;
- 18) проводити мирні зібрання;
- 19) отримувати пільгові довгострокові державні кредити за відповідною бюджетною програмою на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю і компенсації процентної ставки за цими кредитами;
- 20) звільнення відповідно до законодавства від митного оподаткування пожежних автомобілів, інших спецзасобів та техніки, засобів зв'язку, засобів індивідуального захисту тощо, які необхідні для виконання статутних завдань, що надходять у вигляді міжнародної допомоги;
- 21) здійснювати інші права, відповідно до чинного законодавства України.

2. Добровільна пожежна охорона зі статусом юридичної особи має право:

- 1) бути учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права відповідно до законодавства, нести обов'язки по їх утриманню, бути позивачем і відповідачем в суді загальної юрисдикції, господарському, адміністративному, міжнародному арбітражному, в третейському судах;
- 2) набувати на правах власності (будувати або брати участь у будівництві), відчужувати, купувати, продавати, обмінювати, дарувати, передавати у якості пожертви, благодійної допомоги, безповоротної та зворотної фінансової допомоги, брати і здавати в оренду, безкоштовне користування, а також отримувати в дар на території України і за кордоном будь-які матеріальні цінності (рухоме та нерухоме майно), нематеріальні активи (у тому числі об'єкти інтелектуальної власності), гроші, земельні ділянки та здійснювати інші операції для забезпечення своєї статутної діяльності у відповідності до чинного законодавства;
- 3) здійснювати підприємницьку діяльність через створені в порядку, передбаченому законом, юридичні особи (товариства, підприємства тощо). Не

менше сімдесяти п'яти відсотків від прибутку зазначені юридичні особи зобов'язані направляти на виконання статутної мети (цілей) засновника. У випадку відсутності податкових пільг, які встановлені відповідно до [Податкового](#) та [Бюджетного кодексу України](#), або відмови від них, юридичні особи, що створені добровільною пожежною охороною, зобов'язані не менше п'ятдесяти відсотків від прибутку з направляти на виконання статутної мети (цілей) засновника, Відомості про здійснення підприємницької діяльності добровільною пожежною охороною включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

4) засновувати з метою досягнення своєї статутної мети (цілей) благодійні фонди та благодійні організації, засоби масової інформації, займатися видавничою діяльністю;

5) самостійно вступати в правовідносини з будь-якими підприємствами, установами та організаціями, укладати угоди про співробітництво та взаємодопомогу з іншими об'єднаннями громадян;

6) брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до [Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності"](#);

7) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з добровільною пожежною охороною та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності;

8) брати участь у судових справах щодо нормативно-правових актів, які стосуються цивільного захисту в Україні;

9) вирішувати питання оплати праці, матеріального та соціального забезпечення штатних працівників добровільної пожежної охорони;

10) засновувати від імені добровільної пожежної охорони винагороди, премії, інші заохочення за особливий вклад для досягнення мети (цілей) і реалізації статутних завдань.

3. Члени добровільної пожежної охорони мають право:

1) брати участь у діяльності добровільної пожежної охорони на засадах і в порядку, визначеними внутрішніми документами добровільної пожежної охорони;

2) одержувати повну та достовірну інформацію щодо діяльності добровільної пожежної охорони, включаючи звіти про використання майна та коштів, наданих ними добровільної пожежної охорони в обумовленому ними порядку;

3) висловлювати свою думку щодо персонального складу, кандидатур, які пропонуються для обрання до статутних органів;

4) право голосу на засіданнях Загальних зборів на засадах і в порядку, визначеному внутрішніми документами добровільної пожежної охорони;

- 5) обирати та бути обраними до керівних органів добровільної пожежної охорони в порядку, визначеному цим Законом та внутрішніми документами добровільної пожежної охорони;
- 6) згадувати про своє членство в добровільній пожежній охороні в публічних заявах;
- 7) використовувати символіку і атрибутику добровільної пожежної охорони в порядку та на умовах, установлених Положенням про символіку добровільної пожежної охорони, що затверджується Загальними зборами;
- 8) представляти добровільну пожежну охорону за дорученням керівних органів в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, на різних конференціях, семінарах, нарадах, симпозіумах, у засобах масової інформації;
- 9) вносити пропозиції в порядок денний Загальних зборів;
- 10) вносити запити та пропозиції до керівних органів добровільної пожежної охорони з питань, що стосуються їх діяльності або діяльності добровільної пожежної охорони, та отримувати на них відповіді;
- 11) брати участь у засіданнях та вирішенні питань статутних органів, коли розглядаються їхні питання;
- 12) звертатися до добровільної пожежної охорони за захистом своїх прав та інтересів;
- 13) користуватися майном добровільної пожежної охорони на засадах і в порядку, визначеними внутрішніми документами добровільної пожежної охорони;
- 14) використовувати на засадах і в порядку, визначеними внутрішніми документами добровільної пожежної охорони, наукові, методичні, інформаційні та інші матеріали, соціально-побутові, матеріальні та інші ресурси, що має добровільна пожежна охорона;
- 15) користуватись послугами створених добровільною пожежною охороною юридичних осіб (підприємств, товариств) на пільгових умовах на засадах і в порядку, визначеними Статутом добровільної пожежної охорони;
- 16) страхування на випадок загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи отримання інвалідності;
- 17) отримання соціальних, моральних та матеріальних заохочень;
- 18) підвищення свого професійного рівня як члена добровільної пожежної охорони;
- 19) виходити із членів добровільної пожежної охорони згідно зі Статутом;
- 20) складати в межах повноважень протоколи про порушення вимог щодо пожежної безпеки, передбачених [Кодексом України про адміністративні правопорушення](#);

21) мати інші права, відповідно до нормативно-правових актів та установчих документів добровільної пожежної охорони.

4. Ніхто не має права покласти на члена добровільної пожежної охорони виконання обов'язків, не передбачених цим Законом, діючими нормативно-правовими актами та Статутом його організації.

Стаття 25. Повноваження керівника добровільної пожежної охорони

1. До повноважень керівника добровільної пожежної охорони належить:

1) діяти від імені громадської організації;

2) скликати Збори та готувати їх проведення;

3) звітувати перед Зборами про діяльність громадської організації;

4) представлення добровільну пожежну охорону у відносинах з державними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, установами, іншими юридичними та фізичними особами;

5) здійснення господарського управління майном та коштами;

6) прийняття на роботу та звільнення працівників громадської організації, визначення їх посадових обов'язків;

7) керування роботою членів та працівників громадської організації;

8) створення юридичних осіб (товариства, підприємства тощо), з подальшим погодження з Наглядовою радою, оперативне керівництво ними;

9) підписання договорів про навчання або перепідготовку або підвищення кваліфікації членів добровільної пожежної охорони;

10) обов'язкового щомісячного надання центральному органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту узагальнених відомостей про членів добровільної пожежної команди (дружини) для включення цих відомостей до Державного реєстру;

11) вирішення інших питань, які пов'язані з діяльністю організації, що не віднесені до компетенції Зборів.

Стаття 26. Права і обов'язки керівника добровільної пожежної команди (дружини) та добровільних пожежних

1. Керівник добровільної пожежної команди (дружини) має право:

1) підбір та розстановку кадрів;

1) у випадку прибуття першим на пожежу або іншу надзвичайну ситуацію безпосереднє керівництво роботами по ліквідації таких ситуацій;

- 2) надавати розпорядження (накази) членам добровільної пожежної команди (охорони);
- 3) ведення особової справи члена добровільної пожежної команди (дружини);
- 4) організовувати взаємодію з наглядовими органами під час проведення заходів, спрямовану на забезпечення пожежної та техногенної безпеки;
- 5) мати інші права, які визначені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

2. Керівник добровільної пожежної команди (дружини) зобов'язаний:

- 1) створювати умови для готовності до виконання завдань за призначенням пожежною технікою, іншим протипожежним обладнанням та інвентарем, не допускати використання цих засобів не за призначенням;
 - 2) проводити практичні та теоретичні заняття з членами добровільної пожежної команди (дружини);
 - 3) здійснювати керівництво гасінням пожежі та ліквідації інших надзвичайних ситуацій, евакуації людей та матеріальних цінностей;
 - 4) використовувати в межах своєї компетенції та обов'язків надані їм повноваження щодо запобігання та припинення правопорушень у галузі пожежної та техногенної безпеки, а також сили та засоби при гасінні пожеж і рятуванні людей;
 - 5) брати участь у здійсненні технічної політики щодо удосконалення та впровадження техніки, систем та засобів протипожежного захисту, форм і методів профілактики пожеж;
 - 6) сприяти розвитку самосвідомості та ініціативи громадян у питаннях боротьби з пожежами, виконання законодавства у галузі пожежної та техногенної безпеки;
 - 7) зберігати в таємниці державну та комерційну інформацію, що стає відомою їм у зв'язку з виконанням своїх обов'язків;
 - 8) вести особові справи членів добровільної пожежної команди (дружини);
 - 9) вести документацію щодо участі у профілактичних заходах членів команди (дружини) та участі їх в ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій;
 - 10) щотижнево надавати місцевим органам виконавчої влади та керівництву добровільної пожежної охорони або керівництву відокремленого підрозділу (філії) достовірну інформацію про участь членів команди (дружини) у ліквідації пожеж та ліквідації інших надзвичайних ситуацій, а також участі у чергуваннях.
- У цих відомостях, зокрема, повинно бути зазначено про тих членів команди (дружини), які залишали робоче місце за викликом;
- 11) здійснювати інші дії, які передбачені цим Законом, нормативно-правовими актами та Статутом добровільної пожежної охорони.

Стаття 27. Права добровільних пожежних

1. Добровільні пожежні, що здійснюють діяльність у складі добровільної пожежної команди (дружини), мають право на:

- 1) отримання від місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання інформації, необхідної для виконання своїх обов'язків;
- 2) при виконанні своїх обов'язків як добровільний пожежний безперешкодний доступ на об'єкти суб'єктів господарювання та їх територію де виникла надзвичайна ситуація;
- 3) захист життя і здоров'я при виконанні ними обов'язків, пов'язаних із здійсненням ними діяльності в добровільній пожежній команді (дружині);
- 4) відшкодування шкоди життю і здоров'ю, заподіяного при виконанні ними обов'язків, пов'язаних із здійсненням ними діяльності в добровільній пожежній команді або добровільній пожежній дружині, в порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;
- 5) встановлення вимог щодо додержання заходів безпеки для всіх осіб, які перебувають у зоні пожежі;
- 6) участь самостійно або у складі добровільної пожежної команди або добровільної пожежної дружини на законних підставах в профілактичній діяльності з питань пожежної безпеки, гасінні пожеж;
- 7) надання органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим та органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям пропозицій щодо підвищення рівня пожежної безпеки на територіях міських і сільських (селищних) населених пунктів, на підприємствах, установах та організаціях;
- 8) проведення під час ліквідації пожежі та/або наслідків надзвичайних ситуацій документування, кіно- і відеозйомки, фотографування та звукозапису;
- 9) тимчасову заборону або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зони пожежі;
- 10) здійснення необхідних дій при гасінні пожеж із забезпечення безпеки людей і порятунку майна відповідно до законодавства;
- 11) подавати свої персональні дані до відповідного керівного органу добровільної пожежної охорони;
- 12) отримувати інформацію про своє включення (невключення) до зведеного державного реєстру добровільної пожежної охорони;
- 13) отримувати інформацію про свої персональні дані та їх використання;
- 14) звертатися у встановленому законом порядку, до головного органу ведення Державного реєстру або до керівництва добровільною пожежною охороною із

заявою щодо неправомірного включення (невключення) себе, запису про себе, виправлення недостовірних відомостей щодо себе;

15) оскаржувати в установленому законом порядку рішення, дії чи бездіяльність головного органу ведення (утримувача) Державного реєстру та захищати будь-якими не забороненими законом засобами свої права та законні інтереси у разі їх порушення під час ведення реєстру осіб.

2. Добровільні пожежні, що беруть безпосередню участь в гасінні пожеж, забезпечуються добровільною пожежною охороною спеціальним (форменим) одягом, засобами індивідуального захисту, засобами зв'язку і спорядженням пожежних, необхідними для гасіння пожеж за рахунок коштів, передбачених статтями 37 та 38 цього Закону.

Стаття 28. Обов'язки членів добровільної пожежної охорони, добровільної пожежної команди (дружини)

1. Члени добровільної пожежної охорони зобов'язані:

1) дотримуватись у своїй діяльності чинного законодавства України, вимог Статуту та установчих документів добровільної пожежної охорони;

2) брати безпосередню участь у роботі добровільної пожежної охорони;

3) сприяти здійсненню мети та завдань добровільної пожежної охорони, поширенню інформації про діяльність добровільної пожежної охорони;

4) сприяти залученню в ряди добровільної пожежної охорони нових членів;

5) поважати права та законні інтереси інших членів добровільної пожежної охорони;

6) підтримувати добровільну пожежну охорону матеріально (своєчасно та в повному обсязі сплачувати членські внески або іншим чином) та своєю участю у її діяльності;

7) виконувати рішення, прийняті керівними органами добровільної пожежної охорони;

8) співпрацювати з керівними органами добровільної пожежної охорони з усіх питань, які стосуються мети діяльності та завдань добровільної пожежної охорони;

9) утримуватись від будь-яких дій/бездіяльності, що може завдати матеріальної та нематеріальної шкоди добровільній пожежній охороні;

10) перебувати на обліку в керівних органах добровільної пожежної охорони, оперативно повідомляти про зміну облікових даних (місце проживання, роботи, навчання);

11) кожні три або п'ять років проходити навчання та/або перепідготовку та/або підвищення кваліфікації у навчальних закладах сфери цивільного захисту, які підпорядковані центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту;

12) знати і виконувати правила пожежної безпеки;

13) утримувати у справному стані пожежні автомобілі, іншу спеціальну техніку, спорядження пожежних, пожежний інструмент, засоби індивідуального захисту пожежних і пожежне устаткування, підтримувати належний санітарний стан в пожежному депо;

14) знати свої безпосередні обов'язки, призначення, принципи будови, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації протипожежної техніки та обладнання, що перебуває на оснащенні підрозділу, типові способи роботи під час гасіння пожеж та ліквідації інших надзвичайних ситуацій;

15) виконувати розпорядження (накази) керівників пожежної охорони, керівника пожежної команди (дружини), керівника робіт по гасінню пожежі або інших надзвичайних ситуацій;

16) у випадку виникнення пожежі або іншої надзвичайної ситуації брати активну участь в гасінні пожежі або ліквідації іншої надзвичайної ситуації;

17) під час несення служби (чергування) відповідно до графіку чергування прибувати до місця виклику при отриманні повідомлення про пожежу або про надзвичайну ситуацію, брати участь в гасінні пожеж;

18) нести службу (чергування) відповідно до графіку чергування, затвердженого відповідним керівником добровільної пожежної команди (дружини), погодженого з керівником суб'єкта господарювання за місцем роботи або навчання добровільного пожежного;

19) дотримуватися встановленого порядку несення служби (чергування), дисципліни та правил охорони праці;

20) знати, дотримуватися самим та вимагати від інших дотримання правил пожежної безпеки на робочому місці та на об'єктах, де вони працюють (навчаються);

21) зберігати в таємниці державну та комерційну інформацію, що стає відомою їм у зв'язку з виконанням своїх обов'язків;

22) нести інші обов'язки які передбачені цим Законом, нормативно-правовими актами та Статутом добровільної пожежної охорони.

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ В ДОБРОВІЛЬНІЙ ПОЖЕЖНІЙ КОМАНДІ (ДРУЖИНІ)

Стаття 29. Несення служби добровільними пожежними

1. Несення служби (чергування) в добровільних пожежних командах (дружинах) здійснюється добровільними пожежними.

2. Добровільні пожежні допускаються до самостійної роботи з гасіння пожеж або ліквідації інших надзвичайних ситуацій за наявності у них документу:

- 1) про проходження навчання або перепідготовки або підвищення кваліфікації за відповідними планами та програмами;
- 2) наявності медичної довідки про стан здоров'я та придатність особи до виконання пожежно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж;
- 3) довідки про внесення їх до реєстру добровільних пожежників.

Зазначені документи долучаються до особових справ добровільних пожежних.

3. Режим несення служби (чергування) добровільними пожежними встановлюється засновником (засновниками) добровільної пожежної команди (дружини).

4. Нештатні посади, на яких добровільні пожежні будуть здійснювати свою діяльність, вибираються ними самостійно з урахуванням своїх професійних навичок та умінь. Вибір посади здійснюється на загальних зборах в добровільній пожежній команді (дружині).

5. Залучати членів добровільної пожежної команди (дружини) та використовувати закріплену за нею пожежну та іншу техніку до виконання завдань, не передбачених цим Законом та Статутом добровільної пожежної охорони, забороняється.

Стаття 30. Навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації добровільних пожежних

1. Навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації у сфері цивільного захисту передбачає формування у добровільних пожежних професійних умінь і навичок, необхідних для виконання певної роботи чи ряду робіт у добровільній пожежній охороні.

2. Навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації здійснюється в навчально-методичних центрах сфери цивільного захисту та в інших навчальних закладах, які підпорядковані центральному органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту (далі - навчальні заклади) здійснюється відповідно до законодавства про освіту.

3. Навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації членів добровільної пожежної охорони здійснюється;

1) керівників добровільної пожежної охорони - у разі призначення на посаду або один раз на п'ять років в головному навчально-методичному центрі сфери цивільного захисту;

2) членів добровільної пожежної команди (дружини) - у разі призначення на посаду або один раз на три роки в територіальному навчально-методичному центрі сфери цивільного захисту відповідної територіально-адміністративної одиниці.

4. Списки кандидатів на навчання або перепідготовку або підвищення кваліфікації щорічно (до 1 листопада поточного року) складає керівник добровільної пожежної охорони або керівник відокремленого підрозділу (філії) та подає їх до місцевого органу виконавчої влади, територіальному органу центрального органу виконавчої

влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту та відповідному навчальному закладу.

Особа, яка не пройшла навчання або перепідготовку або підвищення кваліфікації відповідно до цього Закону до виконання обов'язків в добровільній пожежній команді або дружині не допускається.

5. Навчальні групи комплектуються чисельністю по 15 - 30 осіб упродовж календарного року залежно від потреб і заявок на навчання або перепідготовку або підвищення кваліфікації.

6. Навчально-методичні документи з планування навчально-виробничого процесу розробляються та затверджуються відповідно до законодавства.

7. Навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації осіб добровільної пожежної охорони здійснюється за кошти добровільної пожежної охорони або інших джерел не заборонених законодавством на основі договору.

Стаття 31. Підготовка підрозділів добровільної пожежної охорони до дій за призначенням

1. Підготовка до дій за призначенням добровільної пожежної охорони здійснюється під час проведення навчань і тренувань з питань цивільного захисту, зокрема у складі територіальних пожежно-рятувальних підрозділів територіального підрозділу центрального органу виконавчої влади до повноважень якого віднесені питання цивільного захисту.

Порядок організації та проведення таких навчань і тренувань здійснюється відповідно до законодавства.

2. Підтримання постійної готовності до дій за призначенням підрозділів добровільної пожежної охорони і майстерності добровільних пожежних проводиться в добровільних пожежних командах (дружинах) та покладається на їх керівників.

3. Добровільні пожежні щорічно беруть участь у спортивних змаганнях, навчальних та тренувальних зборах.

Стаття 32. Залучення підрозділів добровільної пожежної охорони до участі в гасінні пожеж

1. Добровільні пожежні команди (дружини) першої категорії можуть здійснювати несення служби (чергування) у складі гарнізону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту і залучаються до участі в гасінні пожеж.

2. Виїзд підрозділів добровільних пожежних команд на гасіння пожеж за межі закріпленого за ними району виїзду здійснюється за погодженням із засновником (засновниками) добровільної пожежної охорони

Стаття 33. Дії добровільних пожежних

1. Час прибуття добровільних пожежних до місця виникнення пожежі повинен бути не більшим ніж 10 хвилин з моменту повідомлення про пожежу.

2. Обов'язкові дії добровільного пожежного у випадку виникнення надзвичайної ситуації:

1) у випадку отримання термінового виклику:

- знаходячись на робочому місці: попередити безпосереднє керівництво про терміновий виклик та покинути місце роботи;

- знаходячись на навчанні: по телефону повідомити керівництво деканату про терміновий виклик і покинути місце навчання;

- знаходячись на відпочинку: здійснити заходи по припиненню відпочинку;

2) передбачити, що до місця дислокації добровільної пожежної команди (охорони) він повинен прибути не пізніше за 7 хвилин після отримання виклику.

У випадку неможливості прибуття до місця дислокації пожежної команди (дружини) у визначений строк, добровільний пожежний повідомляє свого керівника добровільної пожежної команди (дружини) про це і зобов'язані прибути на місце виникнення пожежі або іншої надзвичайної ситуації.

У випадку повідомлення про прибуття на місце події когось із членів добровільної пожежної команди (дружини) його спорядження повинно бути доставлено до місця події.

3) приступити до виконання покладених на добровільну пожежну команду (дружину) обов'язків;

4) у випадку залучення добровільної пожежної команди (дружини) до ліквідації пожежі або іншої надзвичайної ситуації виконувати накази керівника робіт по ліквідації пожежі або керівника по ліквідації надзвичайної ситуації.

3. Члени добровільної пожежної охорони при виявленні пожежі або іншої надзвичайної ситуації зобов'язані:

1) повідомити про неї керівника добровільної пожежної охорони та державну пожежну охорону і до її прибуття взяти на себе керівництво гасінням пожежі та рятуванням людей, організувати надання екстреної медичної допомоги потерпілим та у разі необхідності і наявності можливості надати першу домедичну допомогу потерпілим на місці події;

2) при прибутті членів добровільної пожежної охорони або особового складу державної пожежно-рятувальної служби доповісти про здійснені ним заходи по гасінню пожежі та рятуванні людей;

3) виконувати накази керівника робіт по ліквідації пожежі або керівника по ліквідації надзвичайної ситуації.

Розділ V. КОМПЕНСАЦІЯ ТА ПІЛЬГИ, СТРАХУВАННЯ ДОБРОВІЛЬНИХ ПОЖЕЖНИХ

Стаття 34. Компенсації та пільги, передбачені добровільним пожежним

1. Добровільним пожежним надаються такі гарантовані державою компенсації та пільги:

- 1) страхування членів добровільних пожежних дружин на випадок загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи інвалідності;
- 2) виплата одноразової грошової допомоги членам добровільних пожежних команд у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи інвалідності;
- 3) позачергове встановлення телефону за поданням органу місцевого самоврядування;
- 4) безплатний проїзд до місця пожежі або розташування пожежного депо та у зворотному напрямку усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі, в яких число посадочних місць для пасажирів не більше 9), автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів або надання проїзних документів за рахунок коштів добровільної пожежної охорони;
- 5) за рішенням місцевих органів самоврядування звільнення від місцевих податків;
- 6) безкоштовна видача обмундирування, забезпечення харчування в період служби;
- 7) одержання за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів пільгових довгострокових кредитів для будівництва (придбання) житла, на оплату вступних пайових внесків при вступі до житлових комплексів, житлово-будівельних кооперативів, обзаведення домашнім господарством, а також на здобуття освіти у вищих навчальних закладах за різними формами навчання, незалежно від форм власності, що діють на території України, та пільгового погашення кредитних зобов'язань. Порядок надання пільгових довгострокових кредитів добровільним пожежним та їх пільгового погашення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Добровільні пожежні за місцем роботи (навчання) звільняються від роботи (навчання) для участі в гасінні пожеж, ліквідації їх наслідків, участі в спортивних змаганнях, тренувальних зборах, навчання чи підвищення кваліфікації, що здійснюється в робочий (навчальний) час.

За час, що був затрачений на гасіння пожеж, ліквідації їх наслідків, участь в спортивних змаганнях, тренувальних зборах, навчання чи підвищення кваліфікації добровільним пожежним зберігається заробітна плата (стипендія) зі збереженням за ними посади за основним місцем роботи (навчання).

3. За сім'єю загиблого (померлого) добровільного пожежного зберігається право на пільги, якими він користувався за місцем роботи.

4. Добровільні пожежні, визнані медико-соціальними експертними комісіями інвалідами внаслідок захворювання, каліцтва, пов'язаного з виконанням обов'язків

добровільного пожежного, мають право на медичне та санаторно-курортне забезпечення за рахунок коштів добровільної пожежної охорони.

5. Добровільні пожежні, які брали участь в гасінні пожежі і діяли в умовах крайньої необхідності або обрунтованого ризику, звільняються від відшкодування заподіяного збитку відповідно до законодавства.

6. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання можуть встановлювати додаткові гарантії правового і соціального захисту для добровільних пожежних.

Стаття 35. Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи інвалідності добровільного пожежного

1. Одноразова грошова допомога надається добровільним пожежним, які є членами добровільної пожежної команди (дружини) у випадку:

1) загибелі (смерті) добровільного пожежного - з дати смерті, що зазначена у свідоцтві про смерть;

2) встановлення інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності добровільному пожежному - з дати, що зазначена у довідці медико-соціальної експертної комісії;

2. Одноразова грошова допомога призначається у разі загибелі (смерті) або інвалідності добровільного пожежного внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), якщо його смерть/поранення настала під час безпосередньої участі в гасінні пожеж або ліквідації інших надзвичайних ситуацій.

3. Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності добровільному пожежному внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час безпосередньої участі в гасінні пожеж, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

4. Органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування за рахунок засобів відповідних бюджетів можуть встановлювати додаткові гарантії правового і соціального захисту членам сімей добровільних пожежних у разі їх загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи отримання інвалідності добровільного пожежного.

Стаття 36. Страхування членів добровільної пожежної команди (дружини)

1. Члени добровільних пожежних команд (дружин) у випадку їх зарахування до штату підлягають обов'язковому особистому страхуванню на випадок захворювання, часткової або повної втрати працездатності, загибелі (смерті), спричинених виконанням обов'язків по ліквідації пожежі або наслідків аварії, порятунку людей і майна, у розмірі десятирічної заробітної плати за посадою, яку вони займали (займають).

2. Страховими подіями для добровільного пожежного є загибель (смерть) під час виконання ними обов'язків, смерть, що настала внаслідок поранення, контузії, травми чи каліцтва або захворювання в період і у зв'язку з виконанням ним своїх обов'язків, а також втрата працездатності, що виникла внаслідок виконання цих обов'язків. Зв'язок страхової події з виконанням добровільного пожежного своїх обов'язків встановлюється під час розслідування зазначених випадків згідно із законодавством.

3. Страхування добровільного пожежного здійснюють органи місцевого самоврядування та/або здійснюється за рахунок інших коштів, які не заборонені законодавством.

Страхові організації зобов'язані відраховувати десять відсотків від загальної страхової суми на розвиток добровільної пожежної охорони, членів якої вони застрахували.

4. Страхування добровільного пожежного, який був залучений до проведення аварійно-рятувальних робіт в індивідуальному порядку чи в складі державних пожежно-рятувальних служб, здійснюють органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, що залучили добровільного пожежного до проведення цих робіт, за рахунок коштів, які виділяються на їх проведення.

5. Спори між застрахованим добровільним пожежним (його спадкоємцями) і страховиком щодо розміру та терміну виплати страхової суми розв'язуються в установленому чинним законодавством порядку.

Розділ VI. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДОБРОВІЛЬНОЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ

Стаття 37. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності добровільної пожежної охорони

1. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення добровільної пожежної охорони здійснюється за рахунок:

- 1) внесків членів добровільної пожежної охорони;
- 2) засобів підтримки, що виділяються за рахунок коштів (дотацій, субсидій) Державного бюджету України, місцевих бюджетів, державних цільових фондів для забезпечення потреб статутної діяльності;
- 3) коштів або майна, що надійшли безоплатно або у вигляді благодійної допомоги чи добровільних пожертвувань юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних;
- 4) надходжень від господарської та іншої діяльності створених добровільною пожежною охороною підприємств, установ та організацій;
- 5) доходів від здачі в оренду рухомого та нерухомого майна;
- 6) дивідендів, надходжень від страхових компаній;

- 7) коштів, отриманих у межах гуманітарної або технічної допомоги;
- 8) коштів та майна, що надійшли від неприбуткових організацій при їх ліквідації;
- 9) залучення грантових засобів з міжнародних фондів для розвитку інфраструктури (будівництво пожежних депо, закупівля техніки, рятувального устаткування тощо);
- 10) видавничої, поліграфічної діяльності та реалізації сувенірної продукції;
- 11) місцевих комерційних та не комерційних інвестицій;
- 12) цільової передачі майна від державних органів;
- 13) відчуження власного майна (за винятком майна, отриманого за рахунок засобів підтримки, наданої органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим і органами місцевого самоврядування);
- 14) пасивних доходів;
- 15) коштів, залучених на умовах кредиту або позики;
- 16) коштів, отриманих з інших джерел, що спрямовуються на виконання статутної мети (цілей);
- 17) пільгового довгострокового державного кредиту за відповідною бюджетною програмою на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю.

2. Кошти добровільної пожежної охорони спрямовуються на виконання статутних завдань, утримання штатного апарату, закупівлю пожежної техніки, обладнання та інвентарю, іншого майна та майнових прав, нематеріальних та інших активів для забезпечення статутної діяльності.

Доходи від господарської діяльності і отримані гранти добровільної пожежної охорони використовуються виключно для досягнення статутних цілей та завдань і не можуть перерозподілятися між членами добровільної пожежної охорони.

3. Питання щодо сплати членських та інших внесків регулюються Положенням про внески, що затверджують Збори добровільної пожежної охорони. Надходження від членів добровільної пожежної охорони мають вигляд безповоротної фінансової допомоги.

4. Страховики (перестраховики), які здійснюють діяльність із страхування майна від вогневих ризиків, страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи вибухопожежонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру, а також страхування членів добровільних пожежних дружин зобов'язані здійснювати добровільній пожежній охороні відрахування у розмірі 10 відсотків від страхових платежів з цих видів страхування для матеріально-технічного забезпечення добровільної пожежної охорони.

Порядок та правила відрахувань визначаються Кабінетом Міністрів України.

5. Утримання добровільних пожежних команд (дружин), забезпечення пожежною технікою, устаткуванням, спорядженням, пожежно-технічним інвентарем, захисним одягом, засобами зв'язку та захисту органів дихання здійснюється за рахунок добровільної пожежної охорони, а також з джерел не заборонених законодавством, відповідно встановлених норм.

6. Для фінансування заходів, спрямованих на підтримку і розвиток добровільної пожежної охорони, її матеріально-технічної і наукової бази, можуть утворюватися фонди з міжнародним, всеукраїнським та місцевим статусом.

Стаття 38. Засоби підтримки добровільної пожежної охорони

1. Добровільна пожежна охорона, яка утворена зі статусом юридичної особи, має право на щорічну підтримку добровільних команд (дружин) за рахунок коштів (дотацій, субсидій) з Державного бюджету України, місцевих бюджетів, державних цільових фондів, а також пільгового довгострокового державного кредитування за відповідною бюджетною програмою і погашення за рахунок бюджетних коштів 50 відсотків суми зобов'язань за кредитом відповідно до закону.

2. Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації мають право в порядку підтримки передавати у володіння чи в користування на довгостроковій основі добровільній пожежній охороні земельні ділянки, будівлі, споруди, службові приміщення, обладнані засобами зв'язку, автотранспортні засоби, оргтехніку, засоби зв'язку і інше майно, необхідне для досягнення статутних цілей добровільної пожежної охорони.

3. Добровільна пожежна охорона зі статусом юридичної особи, створена ним юридична особа (товариство, підприємство тощо) може бути виконавцем державного замовлення відповідно до закону.

4. Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування при затвердженні місцевих бюджетів зобов'язані передбачати видатки на реалізацію програм добровільної пожежної охорони та дружин юних пожежних.

5. У бюджеті Автономної Республіки Крим, обласних, міських, сільських та селищних бюджетах щорічно повинно передбачатися видатки на утримання підрозділів добровільної пожежної охорони в обсязі не менше семи десяти п'яти відсотків від потреби добровільної пожежної охорони та направлятися, зокрема, на:

1) погашення суми зобов'язань за кредитом відповідно до закону;

2) будівництво або ремонт пожежних депо;

3) придбання пожежних автомобілів та іншої техніки, рятувального устаткування тощо, а також їх ремонт;

4) забезпечення пальним;

- 5) придбання захисного одягу та засобів захисту органів дихання;
- 6) придбання сучасних засобів зв'язку;
- 7) оплата комунальних послуг;
- 8) участь в навчаннях та тренуваннях;
- 9) навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації;
- 10) обов'язкову компенсації витрат суб'єктам господарювання на заробітну плату членам добровільної пожежної команди (дружини) у випадку прийняття ними участі у гасінні пожеж або ліквідації інших надзвичайних ситуацій.

6. Кредитно-фінансові установи здійснюють пільгове кредитування добровільної пожежної охорони на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю відповідно до законодавства.

Стаття 39. Фінансова звітність добровільної пожежної охорони

1. Добровільна пожежна охорона, яка отримує фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, зобов'язана подавати та оприлюднювати звіти про цільове використання цих коштів відповідно до законодавства України.

2. Добровільна пожежна охорона, яка утворена зі статусом юридичної особи, створені нею юридичні особи (товариства, підприємства) зобов'язані вести оперативний, бухгалтерський та податковий облік, фінансову та статистичну звітність, бути зареєстрованими в органах доходів і зборів та сплачувати до бюджету обов'язкові платежі у порядку і розмірах, передбачених законодавством України. Надання добровільній пожежній охороні, створеним нею юридичним особам (товариствам, підприємствам) пільг, у тому числі з оподаткування, здійснюється на підставах та в порядку, визначених законом.

Стаття 40. Власність добровільної пожежної охорони

1. Добровільна пожежна охорона, яка утворена зі статусом юридичної особи, для виконання своєї статутної мети (цілей) має право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке відповідно до закону передане їй його членами (учасниками) або державою, набуто в якості членських та інших внесків, добровільних пожертвувань фізичних осіб, підприємств, установ та організацій, територіальних громад, інших громадських організацій (у тому числі іноземних), якщо це не заборонено законом, набуто в результаті здійснення власної підприємницької діяльності, підприємницької діяльності створених нею юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, чи інших доходів, не заборонених законодавством (у тому числі засобів страхових організацій, що здійснюють страхування майна або цивільної відповідальності на випадок пожежі), тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом.

2. Право власності добровільної пожежної охорони, яка утворена зі статусом юридичної особи, реалізовує його вищий орган управління в порядку, передбаченому законом та Статутом добровільної пожежної охорони. Окремі функції щодо управління майном за рішенням вищого органу управління добровільної пожежної охорони можуть бути покладені на створені ним відповідно до Статуту керівні органи, юридичні особи (товариства, підприємства), відокремлені підрозділи (філії) таких об'єднань або передані добровільній пожежній охороні утвореній у формі спілки.
3. У власності (володінні, користуванні, розпорядженні) добровільної пожежної охорони можуть бути житлові будівлі, споруди виробничого та невиробничого призначення, пожежні депо, інше нерухоме майно, пожежні автомобілі, інша техніка, обладнання, інвентар, грошові кошти, цінні папери, будь-яке інше майно та майнові права, нематеріальні активи (у тому числі об'єкти інтелектуальної власності), необхідні для забезпечення статутної діяльності добровільної пожежної охорони.
4. Майно, отримане добровільною пожежною охороною за рахунок засобів підтримки, наданої органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим і органами місцевого самоврядування, підлягає роздільному обліку.
5. Майно і засоби, що знаходяться у власності (володінні, користуванні, розпорядженні) добровільної пожежної охорони, повинні використовуватися для досягнення статутних цілей.
6. Добровільна пожежна охорона самостійно володіє, користується, розпоряджається власним майном, здійснює по відношенню до нього будь-які дії, що не суперечать чинному законодавству.
7. Закріплене за добровільною пожежною охороною майно (за винятком майна, отриманого за рахунок засобів підтримки, наданої органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим і органами місцевого самоврядування) належить їй на праві власності, поверненню не підлягає, крім випадків, передбачених керівними документами добровільної пожежної охорони.
8. У разі саморозпуску добровільної пожежної охорони майно та кошти після задоволення вимог кредиторів передаються за рішенням керівного органу добровільної пожежної охорони на статутні або благодійні цілі іншому (кільком іншим) громадському об'єднанню, статутною метою якого є забезпечення пожежної безпеки, а в разі неприйняття такого рішення - зараховуються відповідно до закону до державного або місцевого бюджету.
9. У разі реорганізації добровільної пожежної охорони її майно, активи та пасиви передаються правонаступнику.
10. У разі ліквідації добровільної пожежної охорони майно, отримане або придбане за рахунок засобів підтримки, що надаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим і органами місцевого самоврядування, передається на баланс відповідного органу місцевого самоврядування.

11. Власність добровільної пожежної охорони охороняється законом і не може бути відчужена інакше, ніж добровільно або на підставі закону чи рішення суду. Збитки, завдані добровільній пожежній охороні в результаті порушення її майнових і немайнових прав власності громадянами, іноземцями, особами без громадянства, юридичними особами і державними органами, відшкодовуються за рішенням суду.

Розділ VII. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Стаття 41. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у [Кодексі цивільного захисту України](#) (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., N 34 - 35, ст. 458):

у частині 1 статті 61 після слів "господарювання" додати слова "в тому числі";

2) у [Законі України "Про страхування"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., N 18, ст. 78):

частину першу статті 20 доповнити новим пунктом такого змісту:

"8) відраховувати десять відсотків від загальної страхової суми на розвиток добровільної пожежної охорони, членів якої вони застрахували.".

3) у [Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 24, ст. 170):

пункт 22 статті 26 частини першої викласти в такій редакції:

"22) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, забезпечення протипожежної та техногенної безпеки і цивільного захисту, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування";

4) [Закон України "Про відпустки"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 2, ст. 4) доповнити статтею 16.3 такого змісту:

"Стаття 16.3. Додаткова відпустка добровільним пожежним

Добровільним пожежним, статус яких визначено Законом України "Про добровільну пожежну охорону" за основним місцем роботи надається додаткова відпустка із збереженням за робітної плати при безперервному стажі в добровільній пожежній охороні: до 5 років - 5 днів; від 5 до 15 років - 10 днів; від 15 до 25 років - 15 днів на рік";

5) [Кодекс законів про працю України](#) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до N 50, ст. 375) доповнити новою статтею 77.3 такого змісту:

"Стаття 77.3. Додаткова відпустка добровільним пожежним

Добровільним пожежним, статус яких визначено Законом України "Про добровільну пожежну охорону" за основним місцем роботи надається додаткова відпустка із збереженням за робітної плати при безперервному стажі в добровільній пожежній охороні: до 5 років - 5 днів; від 5 до 15 років - 10 днів; від 15 до 25 років - 15 днів на рік";

6) у [Законі України "Про пенсійне забезпечення"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., N 3, ст. 10):

у статті 21:

доповнити статтю пунктом "є" такого змісту:

"є) добровільним пожежним, які набули права на пенсію за віком відповідно до цього Закону і мають стаж безперервної роботи в добровільній пожежній охороні 25 років і більше, - у розмірі 25 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність";

частину першу статті 52 доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

"добровільні пожежні відповідно до пункту "з" статті 55";

статтю 55 доповнити пунктом "з" такого змісту:

"з) добровільні пожежні при стажі роботи в добровільній пожежній охороні від 20 до 35 років незалежно від віку, але не раніше досягнення 55 років.";

у статті 56:

частину третю доповнити пунктом "і" такого змісту:

"і) служба в добровільній пожежній охороні";

у частині четвертій після слів "передбачені пунктами "а-ж" доповнити словом та буквою "та "і";

статтю 77 доповнити пунктом "д" такого змісту:

"д) добровільним пожежним - на 25 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність";

3. Кабінету Міністрів України:

1) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- подати до Верховної Ради України проекти законів України про внесення змін до [Бюджетного](#), [Податкового](#) та [Митного кодексів України](#) з метою забезпечення практичної реалізації положень цього Закону, а також необхідності здійснення видатків на утримання добровільних пожежних команд (дружин) та надання соціальних пільг добровільним пожежним;

- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

- забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) передбачити для добровільної пожежної охорони в Державному бюджеті України на 2018 та наступні роки:

- цільову субвенцію обсягом 1 відсотка валового внутрішнього продукту на субсидіювання будівництва (реконструкції) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю;
- цільову субвенцію обсягом 2 відсотки валового внутрішнього продукту обласним бюджетам та бюджету Автономної Республіки Крим на виконання зобов'язань щодо утримання добровільних пожежних команд;
- видатки на компенсацію процентів, сплачуваних банкам та/або іншим фінансовим установам за кредитами, отриманими на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю;
- видатки в обсязі 20 відсотків надходжень до Стабілізаційного фонду на:
 - будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю;
 - надання державної підтримки на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю шляхом оплати державою частини його вартості;
 - пільгове довгострокове державне кредитування на будівництво (реконструкцію) пожежних депо, придбання пожежної техніки, рятувального обладнання та інвентарю.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, районним державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування щорічно передбачати видатки на утримання добровільних пожежних команд (дружин) та виплату соціальної допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи отримання інвалідності добровільного пожежного.

Голова Верховної Ради
України

А. ПАРУБІЙ